

لُکوٹوراں حقان معایده

Convention on the Rights of the Child

TRANSLATED IN GAWRI LANGUAGE

ترجمہ: محمد نبی کالام سوات
ایڈیٹر: محمد زمان ساگر کالام سوات

Forum for language Initiatives

گاوری کمیونٹی ڈویلپمنٹ پروگرام

لُکوٹوراں حقان معایده

لُکوٹوراں حقان معایده

UNITED NATIONS CONVENTION ON RIGHTS OF CHILD

انسانی حقوق آن باراً می پاکستانان اجتماع

۲۱، ۲۲ اپریل ۲۰۰۰ اسلام آباد

بنیادی انسانی حقوق ره

چُنْڑال اہم ثُبوت

- حج آن آخیراں خطبہ
- انسانی حقوقاں عالمی منشور
- ایسالاں خلاف بار قسیمان فرق آن ختم گروگان معایده
- لُکوٹوراں حقان معایده
- قاہرہ آن اعلان

لُکوٹوراں حقّاں معايدہ

لُکوٹوراں حقّاں معايدہ اقوام متحدہ اين جنرل اسمبلي (دُنائے اين جمح قومونہ اين عام اسمبلي) تهي نومبر ۱۹۸۹مئى منظور ہو ۲ ستمبر ۱۹۹۰ تهي عملی کار شروع کير پاکستانہ تتهي کال اّمال کير۔ پرہ تاني اين دفاع آن اظهار کير اّون معايدہ آن دفعہ اين تشریح اسلامي روايات تے اّوصولان موافيق بودہ۔ پاکستانين حُکومتہ ۱۹۸۰ مئى اّ قومي کّميشن لُکوٹورين حفاظّات تے ترقى آن بارا مئى چّاگ اين نين کير اّون اّساں وجادہ مقصد مئى کامياب ہوگ، مقرر پاليسى چّاگ، آگدى سّہ گّڙال منصوبا، ترقى اين پاليسى تے منصوبا ره مؤثر اّمال را اّمال کا پاکستانان جوڑ معزور لُکوٹورين حفاظّات کر بّگ تہ۔ معايدہ آن رہنمائى کرّوگ والہ تے اّ بارا اّياں قانونى چّڙيل ره دستخط کرّوگ والہ اين حيثيت سّہ متعلقہ قانونى کاروائى پوره کرّوگ ما باد پاکستانين حُکومتہ اّپان ره اّوطن ماگّہ نافيز کرّوگ تے تسين نگراني کرّوگين زمى ويرى گين۔ قومي کّميشن مؤنّو اين بيتاں زمى وار تّھوں اّون نوم اّين تے اّوطنان قانون مئى ضريلي تر ميم تے چّڙراگ اين تجويز کرّگ اّون اّوم اقوام متحدہ آن اين معايدہ لُکوٹوراں حق سّہ شريك کرّگ تہ۔

لُکوٹوراں حقّاں متعلق اجتماع (سى آر سى) اقوام متحدہ اين جنرل اسمبلي اّ نومبر ۱۹۸۹ مئى منظور کيش تے اين اجتماع ۲ ستمبر ۱۹۹۰ مئى نافيز ہوش۔ پاکستانہ اّسين تصديق تتهي کال اين شرط ده

کیر او اسیں دفعہ این ترجیح اسلامی قانون تے اوصولان موافیق کرگ۔ دسمبر ۱۹۸۰ می پاکستانین حکومتہ لکوٹورا نفع تے ترقی این کیر قومی کمیشن چاش او معزور تے عام لکوٹورا بارا می منصوبا فائدہ مند ترقی، خاص پالیسی چاگ، این بارا می منصوبہ چاگ، ترقی تے تسان صحیح نافیز یقینی کرگ۔ سی آر سی آن تصدیق تے ایچہلہ آ بین الاقوامی چٹرال ثبوتان دستخط کرگ دہ پاکستان رہ ایچہلین قانونی زمی ویری گئی او تسان پورہ کرگیں کیر پاکستانین حکومتہ لکوٹورین بہتری، ترقی آن کمیشن (این سی سی ڈی) سی آر سی آن نافز کرگ تے تسان نافز کرگیں نگرانی این اضافی زمی ویری پا حولہ کیر۔ موٹو آئی این کمیشن این زمی ویری او سنہ آئن تے قومی قانون می گان گان با ضرولآت ہی تے اقوام متحدہ آن لکوٹورا حقان اجتماع تھی شریک ہو گیں کیر بدلی تے اضافی تجویز کرگ۔

این معاہدہ آن فریق اوطن

- ❖ این بات نظر می سیتی او اقوام متحدہ آن منشور می ایلان کرا ل اوصولان مطابق انسانی خاندان آن تمام ممبران آن پیدائشی ایتھیک باش اچھلان تے نہ بدلاگ والہ حاق تسلیم کرگ دُنائے ماگہ ازیدی، انصاف تے امن این بنیاد تھی۔
- ❖ این جولاک زین می تھا او منبشور می اقوام متحدہ آن رُکن اوطن بنیادی انسانی حقوق تے انسانی ذات آن وقار تے قدر، قیمت رہ یقین سیتی تصدیق کُرت تے این بیتاں مکمل ارادہ کُرت او مکمل ازیدی می خلک این ترقی تے رین اُمران معیار گہ ترجیح دگ۔
- ❖ تسلیم گا تئی او اقوام متحدہ، انسانی حقوق آن عالمی منشور تے انسانی حقوق آن بارا می باری قومونہ آن معاہدا تسان مطابق متفقہ طور دہ ایلان کیر او اس می موجود ازیدی تے حاق بغیر کئی فرقہ بار نسل، رائنگ، جب، مزاہب تے سیاسی ادارا قومی تے خلک این بسب نساب جائداد تے پیدائش یا دی گہ حیثیاتا سوئے این کیر برابر تھو۔
- ❖ این جولاک زین وائلی او دُنائے رہ بسر جال انسانی حقوق آن حوالا می اقوام متحدہ آ این اعلان کیر او لکوٹور خصوصی حُبان تے امداداں حقدار تھو۔

- ❖ این یقین کا تئ اوں خاندان معاشرہ مئ بنیادی گروپ تے تساں تمام ممبران خصوصاً لُکوٹوراں گان ہوگ تے حفاظتیں کیر قدرتی ماحول این حیثیات آشین کہ ضرولی مداد تے خیال ساتوگ پکار اوں اوم معاشرہ مئ تانی زمی ویری پورہ گربگ تہ۔
- ❖ تسلیم کا تئ اوں مانوش این مکمل تے برابر ترقی این کیر لُکوٹوراں خاندان آں ماحول مئ خوشیلی، محابات تے زبینی سکون مئ پروراش ہوگ پکار۔
- ❖ این بات نظر مئ ساتوگ پکار اوں لُکوٹور کہ معاشرہ مئ آپانسہ امر لنگاگیں کیر مکمل طور دہ تیار ہوگ پکار تے تاسیں پروراش امی سوچا جزبائسہ ہوگ پکار کاں اقوام متحدہ آں منشور مئ بیان کیت تے خاص طور دہ آمن تے معاف تے بگیشوگ، برداشت، ازیدی، مساوات تے اتفیکان اصولاں مطابق۔
- ❖ زبیں مئ ساتی اوں لُکوٹوریں کیر خصوصی حثیات کروگیں ضرولتیاں اظہار ۱۹۲۳ آں لُکوٹوراں حقوقاں جنیواں اجتماع تے لُکوٹوراں حقوقاں قرارداد تاس جنرل اسمبلی آ ۲۰ نومبر ۱۹۵۹ مئ منظور کیش تئ انسانی حقوقاں عالمی قرار داد خلکاک تے سیاسی حقوقاں باری دُنایاں اقرار نامہ (خصوصاً آرٹیکل ۲۳ تے ۲۴) معاشران تے خلکاک تے ثقافتاں حقان باری دُنایاں اقرار نامہ (خصوصاً آرٹیکل ۱۰) باری دُنایاں تنظیمونہ آں قانونی ضابطا تے خصوصی لُکوٹوراں متعلق چٹڑال ثبوت۔
- ❖ این زبیں مئ تھا اوں کھیکی لُکوٹوراں حقوق آں اقرار ناما مئ چٹڑال تھو اوں لُکوٹوریں زبینی تے جسمانی کچہ والی آں وجا تھی اوم کہ خصوصی حفاظت تے احتیاتیں ضرولت تھی سہ پیدا ہوگ ما پھر مال تے پیدا ہوگ ما بعد موزون قانونی حفاظت۔
- ❖ لُکوٹوریں حفاظت تے بہتری آں متعلق معاشرہ آں تے قانونی اصولاں اقرار نامہ آں دفأ نظر مئ سیتی خاص طور دہ لُکوٹور تانی گروگ، قومی تے خانداناں طور دہ اقوام متحدہ آں زواناناں بارا مئ انصاف آں انتظام این کیر کم از کم قانون (بیجنگ آں قانون) تے ایمر جنسی تے اوصیلہ سمان فساد این صورت مئ لُکوٹور تے ایسالیں حفاظتیاں باراً مئ قرار داد۔

- ❖ این تسلیم کتا تئ اوں دُنائیں تمام اوطن مئ ایچھلاں لُکوٹور موجود تھو توں بار لیل حالات مئ اُمر گزنت تے اُمی چھلاں لُکوٹور کھ خصوصی مداد کُروگیں ضرولات تھی۔
- ❖ لُکوٹوریں حفاظات تے اُچھلیں ترقی این کیر بار قسمیں خلکان طریقہ تے معاشرہ این قدر این اہمیات نظر مئ سیتی۔
- ❖ دُنایاں تمام ملکونہ خصوصاً ترقی یافتہ ملکونہ مئ لُکوٹوراں ایتھیک باش این حالات رائیں کُروگیں کیر باری دُنایاں تعاون این ضرولتیں اہمیات تسلیم کتا تُوّا چُٹڑال جولانگ رہ اتفاق تھو۔

اولان حصہ

اولان دفعہ؛

- موجودہ اجتماع این مقصد لُکوٹور ما مُراد اُجا کال ما کَم اُمران تمام انسان تھو اُس چھیری سہ لُکوٹوراں قانونان مطابق اُس ما پھر مال بالغتویں اُمر کھ پھاش تہ۔

دفعہ ۲

- ۱۔ فریق اوطن لُکوٹور یا تَسوں یو بوب یا قانونی زمہ وار این نسل، رانگ، ایس میش، جب، سیاسی یا کھ رایہ، قومی نسلین یا بھی معاشرہ این حیثیت، جائداد، معزوری، پیدائشی یا دی ایچھلان حدود آں خیال سیتی با کئی قسیماً فرقہ معائدہ آں مطابق لُکوٹوراں حقان احترام تے تن رہ امال کراگ۔

- (۲) فریق اوطن ایچھلان مناسب قدام گینگ اوں لُکوٹوراں بار قسیمان فرق یا سزا این حفاظات کُراگ تسیں بنیاد لُکوٹوریں یئ بوب یا قانونی زمی وار یا خاندان آں ممبرانان مقام تے مرتبہ، کار گزارى اخکارہ کیش رایہ یا یقین رہ آش۔

دفعہ ۳

(۱) فریق اوطن لُکوٹوراں متعلق تمام قدام گنوگ مئی خواہ سہ سرکیری یا پراویٹ معاشرہ این بہتری آن ادارا، قانونی آدالتونہ، انتظام آن محکمآ یا قانون چاگ والہ ادارا این پیش تھی رآت کُرال لُکوٹور این بہترین مفاد کہ سوئی ما زیات اہمیت دگ۔

(۲) فریق اوطن لُکوٹوراں یا لیکٹییراں رینیریں کیر حفاظات تے تساں خیال ساتوگیں کیر ضرولی قدام گنوگ یقینی کُروگاں وعدہ کُرت۔ لُکوٹور یا لیکٹییریں بیو بوب، قانونی زمی وار یا ایچھلان مانوچ اوں نوم لُکوٹور یا لیکٹییراں زمی وار آس آن حاق تے فرض خیال ساتی ضرولی قدام گنوگاں وعدہ کُرت تے این مقصدان حصول کُروگیں کیر تمام قانونی تے انتظامی قدام گنگ۔

(۳) فریق اوطن لُکوٹوریں حفاظات تے تساں خیال ساتوگاں بارآ مئی ادارا، خزمات تے سہولت خصوصاً حفاظات، صحت، اسٹاف آن تعداد تے موزون ہوگ سہ جانوگیں نگرانی و انتظام آن شعباً مجاز حُکام این پیش تھی مقرر کُرال معیاراں مطابق یقینی کُرت۔

دفعہ ۳

❖ فریق اوطن وعدہ کُرتھوں موجودہ اجتماع آن مطابق قبولآل حقاں نافز کُروگیں کیر تمام مناسب قانونی، انتظامی تے دی قدام گنگ۔ معاشران تے خلک آن ملی حقاں سلسلاً مئی فریق اوطن تانی ہوگاں زریرہ تھی انتہائی حدائی تے کُھنہ ضرولات آس بارایاں مدداں تحت قدام گنوگاں وعدہ کُرت۔

دفعہ ۵

فریق اوطن لُکوٹوراں بیو بوب یا کُھنہ اساں جاری کُروگ ہوشات چٹار خاندان یا طبقہ کُھیکی مقامی منوگ آس قانونی زُمہ وار یا لُکوٹوراں قانونی دی مانوچ این زمی ویری آن حقاں تے فرضاں این چھلہ احترام کُرت کَاں لُکوٹوریں صلاحیات رینیریں پیش کہ روان ہودہ تے لُکوٹوراں موجودہ اجتماع مئی قبولآل امل مئی گیاگیں کیر موزون پیش کہ مقرر کُروگ تے پُن پُشاگ مئی مداد گار ہوگ۔

دفعہ ۶

(۱) فریقِ اوطنِ قبولت اوں ہار لُکوٹور کھ امران پیدائشی حاقِ حاصل تھو۔

(۲) فریقِ اوطنِ لُکوٹوراں امر تے تریقی انتہائی ممکنِ حدائی یقینی گرگ۔

دفعہ ۷

۱۔ پیدائش ما فوراً پُت لُکوٹوراں اندراج گرگ تے تانی پیدائش تھی ہی نام تہاگاں حاق، قومیت کیں قوم سہ تعلق ساتوگ (اوطن) آں حاق تے گاں حدائے ممکن آس پو/ بیرے کھ تانی ہی بوب جانوگاں حاقِ حاصل ہوگ۔

۲۔ فریقِ اوطنِ تانی اوطنان قانونان مطابق تے این شُباع مئی معلقہ باری دُنایاں معاہدہ آں مطابق تانی زمی ویری خصوصاً این صورت مئی لکھ لُکوٹوریں کئی اُطان نہ آس این حقان نافیز کروگ یقینی گرگ۔

دفعہ ۸

۱۔ فریقِ اوطنِ لُکوٹوراں پویانوگ قومیتہ سمان، نام، خاندان سہ رشتہ کھیکی قانونہ تسلیم کیت محفوظ کروگاں حاق با کئی غیر قانونی مداخلتہ احترام کروگ آں وعدہ گرنت۔

۲۔ کھنہ لُکوٹور یا لکھیر تانی پویانوگیں کتیک یا سوئے شی ما محروم آس فریقِ اوطنِ تاتہ لُکوٹور یا لکھیراں پویانوگ شدہ دوبارہ مقرر کروگیں غریض دہ مناسب امداد تے حفاظت گرگ۔

دفعہ ۹

۱۔ فریقِ اوطنِ این حُکم یقینی گرگ اوں لُکوٹور یا لکھیر یبو بوب این مرضی آں خلاف اوم ما نہ ہورائگ صرف این صورت مئی لُکوٹور جدا گرگ کون اختیار والہ حکیم عدالتان جائزہ آں شرط دہ قانون تے طریقہ آں مطابق این پشاگ اوں این چھلیں جدائی لُکوٹوراں بہترین مفاد مئی

تھی۔ این چھلاں پُشاگ اُ منخصوص صورتِ مئی بوبان لکّہ ییو بوبیں پیش تھی لُکوٹور سہ لال سلوک یا تاس کّہ فِکر نہ کُروگ این چھلیں حالات مئی لُکوٹوریں یی تے بوب جُدا ییوشات تے لُکوٹوریں بیوگان باگ آں باراً مئی فیصلہ کُروگ ضرولی ہودہ۔

۲۔ موجودہ مضمونان اولان پیراگراف مئی زکیر کانی کاروائی مئی متعلقہ فریقونہ کّہ این کاروائی مئی حصہ گینوگ تے تانی نظریات پیش کُروگان موقعہ دگ۔

۳۔ فریقِ اوطن تانی آک یا دوی ییو بوب ما جُدا کُرا لُکوٹوران تسان حقان احترام کُروگ اوں سہ باقاعدہ بنیاد دہ تانی ییو بوب سہ ذاتی تعلقات تے آپینہ رابطہ ساتگ صرف این صورت مئی کّہ سہ لُکوٹوریں بہترین مفادان خلاف آس تہ۔

۴۔ کھنہ گاں با این جُدائی کِشکاک فریقِ اوطنیں اُ ملاں نتیجاً مئی واقع ہو تہ لکّہ ییو بوب مئی کِشکاک آک یا دوامو یا بھی لُکوٹور، لکِیٹیریں گرفتای، قاد، جلاوطنی (اوطن تھی) زورہ گُروگ یا مَرگ (ایچھلاں مَرگ اوں سہ قاد آں دوران کیش کّہ وجادہ ہوش تہ) تھو کو تھی فریقِ اوطن درخواست کُروگ دہ لُکوٹوریں ییو بوب یا لکّہ مناسب ہو تے خاندانان دی کِشکاک مانوش کّہ خاندانان شاروگال مانوش آں بارا مئی ضرولی معلومات پھنساگ شرط اینوں معلومات لُکوٹوریں بہتری این کیر نقصینی نہ آس تہ۔ فریقِ اوطن این جولاک دی پا یقینی کُروگ اوں این چھلاں کئی درخواست، درخواست داگ والہ این کیر نقصانیں سباب نہ ہوگ تہ۔

دفعہ ۱۰

۱۔ مضمون ۹ پیراگراف ۱ آں تحت فریقِ طن این زمی ویری چاچنت اوں لُکوٹور لکِیٹیر یا تسوں ییو بوب این پیش تھی تسوں خاندان جمع کُروگیں کیر کاں درخواست داسات تن رہ ران انداز انسانی ہمدردی آں جوڑہ تے شردہ اُمال کُروگ۔ فریقِ اوطن این بات دی پا یقینی کُروگ اوں ایچھلاں درخواست درخواست داگ والہ این کیر لال نتیجہ این سباب مو ہودہ۔

۲۔ اُ لُکوٹور تسیں ییو بوب مختلف اوطن مئی کُڑہ آسنت کّہ این حاق حاصل تھو اوں سہ مستقل / باقاعدہ بنیاد دہ با اثتناً حالاتہ تانی ییو بوب سہ ذاتی تعلقات تے آپینہ رابطہ کُرو باں۔ این

مقصداں اوصول تے مضمون ۹ پیراگراف ۱ آں تحت تانی زمی ویری پورہ کِروگیں کیر فریق ملکونہ لُکوٹور لکھیٹر یا تسوں ییو بوب کینا اوطن بلکہ تسوں تانی اوطن چُهوراگ تے تانی اوطن مئی داخیل ہوگاں حقان احترام کَرگ۔ کینا اوطن چُهوروگاں حق رہ صرف ایچھلیں پابندی لاگو ہوگ کیں قانوناً مطابق شیش تہ تے آئی کیں قومی سلامتی این حفاظتیں کیر ، معاشرہ آن نظم، قومیں صحت یا اخلاقیات یا دی این ازیدی تے حق این حفاظتیں کیر ضرولی آش تے موجودہ اجتماع مئی تسلیم کَرال حقان مطابق آش۔

دفعہ ۱۱

- ۱۔ فریق اوطن لُکوٹوراں باری اوطن کَہ ناجائز لاٹراگ تے واپس نہ کَروگ این کیر قدام گینگ۔
- ۲۔ این مقصداں اوصولیں کیر فریق اوطن دوی بام تھی یا لی بام تھی معاہدہ کَرگ یا موجودہ معاہدا سہ شاگ۔

دفعہ ۱۲

- ۱۔ فریق اوطن این چھلاں لُکوٹور/ لکھیٹر اوں توم تانی بیکوریں حال منوگاں قابیل آش/ آشی این حال/خیال پا تنھی تمام معیلاً مئی کَاں توم متأثر کَرنش تہ ازیدی سہ بیان کَروگیں یقین دگ تے لُکوٹوریں حال/خیال تسیں اُمر تے بالغ توپاں نظریہ زمین مئی سیتی وزن دگ۔
- ۲۔ این مقصد این کیر لُکوٹور کَہ خاص طورده این جولانگاں موقع دادہ اوں تساں جولانگ ایچھلیں عدالتی یا انتظامی کاروائی مئی سہ لُکوٹور متأثر کَرنش، مئی یا تہ براہ راس یا کِشکَہ نمائندہ یا کِشکَہ مناسب اداراں زیرعیا دہ این انداز دہ بوجاگ سہ قومی قانون آں دائرہ آں شیٹشی آش۔

دفعہ ۱۳

۱۔ لُکوٹور کَہ جولائِگیں اُزیدی آں حاق حاصل ہوگ۔ ایں حق مئ مالومات تے بارقسیمان خیالات، بابآمان خیال کُروگ ما باتاگ، وصول کُروگ تے داگ، زبانی جوڑہ چُڑال شَکَل مئ، ڈرنگ آں شَکَل مئ یا لُکوٹوران خوشاں کِشکَہ طریقہ شامل تھو۔

۲۔ ایں حقاں استعمال رہ کتیک پابندی شجبین پُره آئی صرف ایں (پابندی) چھلیں ہوگ کیں قانون مئ موجود آس تے ضرولی آس۔

(الف) دی آں حاق تے شہرت آں احترامیں کیر یا

(ب) قومی سلامتی یا یا خلکآں نظم یا خلک ایں صحت تے اخلاقیات ایں حفاظیں کیر۔

دفعہ ۱۴

۱۔ فریق اوطن لُکوٹوریں فکریں اُزیدی، ضمیریں اُزیدی، تے مزبیں اُزیدی آں حقاں احترام کُروگ۔

۲۔ فرق اوطن لُکوٹوریں بیو بوب یا دی کہنہ استعمال ہو سنا تہ ایں قانونی زمہ واراں لُکوٹور لکٹیئر تساں حاق ایچھلہ استعمال کُروگاں سلسلا مئ سہ تسیں قابلیت ایں ترقی مئ مددگار ثابت ہوگ۔ رہنمائی آں حوالا سہ حقاں تے فرض آں احترام کُروگ۔

۳۔ کیں مزا ہب یا آفیدہ آں اُزیدی آں اظہار صرف ایچھلیں پابندی آں تابع کُرباں گان قانون مئ تجویز کیش تہ تے سہ مخلوقیں حفاظات، خلکآں نظم، ضبط، صحت یا اطلاقیات یا دی آں بنیادی حاق تے اُزیدی ایں حفاظتیں کیر ضرولی آس۔

دفعہ ۱۵

۱۔ فریق اوطن لُکوٹوران تنظیم چاگ تے پُرا من احتجاج آں حاق تسلیم کُرن ت۔

۲۔ ای حقاں استعمال رہ کئی پابندی نہ شاگ ماسوئے ایں گان قانوناں مطابق آس تے اجمہوری معاشرہ مئ قومی سلامتی یا عام خلک ایں حفاظات، خلکاں نظم، خلکیں صحت یا اخلاق ایں حفاظات یا دی آں حقاں تے اُزیدی ایں کیر فاجدہ مند آس۔

دفعہ ۱۶

- ۱۔ کانہ لُکوٹوریں عزت، خاندان، لار یا آگدی سہ رابطاً می غیر قانونی یا من مانی تی مداخلت نہ کرگ نہ ای این لُکوٹور یا لکیٹیر این عزت رہ غیر قانونی حملاً کرگ۔
- ۲۔ لُکوٹور کہ این چھلیں مداخلت یا حملاً خلاف قانونی حفاظتاً حاق حاصل تھو۔

دفعہ ۱۷

➤ فریق اوطن خور کروگان زریعا اہم تسلیم کرن تے لُکوٹور لکیٹیراں مختلف قسیماً قومی تے باری دُنایاں زریعا دہ معلومات آئی پھشوگ خصوصاً این چھلاں (مواد تے اطلاع) آئی پھشوگ یقینی کرگ سہ تسین معاشرہ این، روحانی تے اخلاقیں بہتری تے اوجدیں تے زہنی آرامیں یاگیں مقصدیں کیر آس۔

الف۔ پھساگان/تبیغاں زریعا لُکوٹوراں معاشرہ این تے ثقافتان فائیدہ این کیر معلومات آن شایع کروگیں حوصلہ افزائی کراں تے مضمون ۲۹ آن مطابق مختلف قسیمان ثقافتی، قومی تے باری دُنایاں زریعا دہ۔

ب۔ حاصل کراں این چھلاں شی این تیاری، بدلاگ تے نشر تے شایع کروگیں کیر باری دُنایاں تعاون این حوصلہ افزائی کرگ۔

ج۔ لُکوٹوراں کتابونہ آن تیار کروگ تے ڈاکروگیں حوصلہ افزائی کرگ۔

د۔ نشر تے شایع کروگا اقلیتی گروپ یا مقیمی گروپاں لُکوٹور این جیبیں ضرولیتاں خاص خیال ساتوگان سلسلاً می حوصلہ افزائی کرگ۔

ر۔ مضمون ۱۳ تے ۱۸ آن دفعا زہین می سیتی لُکوٹور کہ نقصاناں معلومات تے شی ما محفوظ ساتوگ این کیر مناسب پُن پشاگیں تیاری این حوصلہ افزائی کرگ۔

دفعہ ۱۸

۱۔ فریقِ اوطنِ این اوصول قبولوگیں کیر تانی بہترین کوشیش کَرگ اوں لُکوٹوریں پَروراش تے رشوگ دوئ (بیئ او بوب) شریک زمی ویری ہوئیں۔ بیئ بوب یا قانونی زمی وار کینا صورت مئ لُکوٹوریں پرورش تے رشوگ مئ بنیدی زمی ویری آشیں۔ لُکوٹوریں بہترین مفاد آسون بنیدی زمی ویری ہوگ۔

۲۔ موجودہ معاہدا مئ منال حق این حفاظات نظر سہ شریک معاہدہ حکومت، بیئ بوب تے قانونی زمی وار حضرات کھ لُکوٹوراں رشوگ این زمی ویری گینوگیں کیر مناسب مداد دگ۔ تے لُکوٹوریں حفاظتیں کیر اداراں، سہولتیاں تے دی دی ضرولتیاں پھشاگ یقینی کَرگ۔

۳۔ شرک معاہدہ حکومت تتهی قدام گینگ تن دہ نوکری والہ بیئ بوب کھ لُکوٹوراں رشوگ این سہولت مافائیدہ گینوگاں حاق حاصل ہوگ۔

دفعہ ۱۹

۱۔ فریقِ اوطنِ لُکوٹور کھ لکھ تتهی بیئ بوب، قانونی زمی وار یا بھی دی کھ مانوچ کاں لُکوٹوریں حفاظات کَرنش تہ، اوجوداں یا زیننی سزا، زخم یا زیاتی، غفلت یا غفلتیاں چھلاں سلوک، لال سلوک یا مجبوری ما غلط فائدہ گینوگ یا لال کارونہ ما بیچ کَروگیں کیر تمام مناسب قانونی، انتظامی، معاشران تے تعلیمی اقدام کَرگ۔

۲۔ این چھلاں حفاظتیاں قدام گینوگ مئ لکھ مناسب آس، لُکوٹور تے تسوں رشوگ والا کھ ضرولی امداد داگیں کیر معاشران پروگرام آن شروع کَروگیں کیر ران طریقہ کار سمان بن کَروگاں دی شکل تے پشاگ، اطلاع، حولہ داگاں امال تپتیش، ایلاج تے لُکوٹور سہ لال کاران معملاً ما پُت تسیں نگرانی تے دی کنا مناسب آس ادالتیں کاروائی پا شامل ہوگ پکار۔

دفعہ ۲۰

۱۔ این چھلاں پو یا بیرے سہ عارضی یا مستقل طورده تانی خاندان ما محروم ہوش تسین تانی بہترین مفاد می تاسکہ ایچھلاں ماحول (خاندانان ماحول) می بیوگیں اجازات نہ دابیش حکومتیں پیش تھی خصوصی حفاظات تے امداداں حقدار ہوگ۔

۲۔ فریق اوطن تانی قومی قانونان مطابق تانی لکوٹوریں کیر متبادل رشوگان انتظام گروگ یقینی کرگ۔

۳۔ این چھلاں قدام گنوگ می لکوٹور رشوگہ داگ، اسلامی قانونان مطابق رشوگ لکوٹور تانی گروگ لکہ ضرولی آس تے لکوٹور رشوگان مناسب ادارا می داخل کرگ ہوباں۔ لکوٹوران مسلاً آں حل رہ غور کا لکوٹوران پرورشان امل می سلسلہ تے تسین نسل، مزباب، ثقافات تے جیبیں اہمیتان خیال سات جنت۔

دفعہ ۲۱

فریق اوطن لکوٹور مورہ گینوگان نظام قبولنت یا بھی آسین اجازات دینت توم این جولاک یقینی کرگ اوں لکوٹوریں بہترین مفاد گہ اوالیں اہمیت دگ۔

الف۔ تے توم این حکم یقینی کرگ اوں لکوٹور مورہ کینوگان امال مجاز حکیمہ اجازات دیت سہ ضرولی تے تصدیق گرال حکم گرال تے نافز گروگان قابل قانون تے طریقہ کاراں عین مطابق بیتاں مقرر گروگ اوں بی بوب سکا تے قانونی زمی واراں حوالا تھی لکوٹوریں حیثیات مورہ گنوگا امال جائز تھو تے لکہ ضرولی ہوتے متعلقہ مانوچ ضرولی مشورہ آں بنیاد رہ تانی جانال سوچ دہ رضائے ظاہر کیش۔

ب) فریق اوطن این حکم یقینی گروگیں کیر تمام مناسب قدام گینگ آ ایچھلاں لکوٹور سہ مہاجر این حیثیت حاصل گروگ دیانت یا لکہ متعلقہ اوطنان یا بارایاں قانون یا طریقہ کاراں مطابق مہاجر تصور کنت، سہ تانی بیوبوب یا کشکہ دی مانوش سہ آس یا بھی آپانسہ اجتماع تے دی باری دُنایاں قانون انسانان حاق یا انسانسہ ہمدردر آں معاہدا تن می اوجی

زیر کریل اوطن فریق آس، آن مطابق حاصلیل ہوگ والہ مناسیب حفاظات تے ہمدردی آن بنیاد دہ داگال امداد تے متعلقہ حاق حاصلیل کروگال ایل ہوگ۔

(۲) این مقصدیں کیر فریق اوطن کھیکی مناسیب جانس عالمی دُنایاں جمع قومونہ تے دی باری حُکومتان زمی وار تنظیمونہ یا عالمی دُنائے این جمع قومونہ سہ تعاون کروگ والہ غیر حکومتی تنظیمونہ کہ ایچھلیں تمام کوشیش این کیر تعاون کرگ سہ ایچھلاں لُکوٹوریں حفاظات تے امداد تے کیشکان مہاجر لُکوٹوریں یئ بوب یاخاندانان دی مانوش آن باتاگ، اینیں کیر اوں این پو/ بیرے آن تانی خاندان سہ دوبارہ میلا ہوگال بارا مئی ضرولی اطلاع ملا ہوگ کیر جاری ہوگ این صورت مئی کون یئ بوب یا دی مانوش خاندانان میلا نہ ہو لُکوٹور کہ تاتہ رش دہ گال موجودہ اجتماع آن تحت کانہ ایچھلاں لُکوٹور کہ حاصلیل تھو سہ گانہ وجادہ عارضی یا مستقل طور دہ تانی خاندانی ماحول تھی محروم ہوش تہ۔

دفعہ ۲۳

۱۔ فریق اوطن تسلیم کرنٹ اوں زبینی جسمانی طور دہ معزور لُکوٹور کہ ا مکمل تے پاک اُمرتھی مزہ گینگ پُکار ایچھلیں حالات مئی سہ ان تھی این حالات مئی سہ تسیں قدر تے اعتماد چُٹراگ یقینی تے معاشرہ مئی شامل ہوگ آسان گراں۔

۲۔ فریق اوطن معزور لُکوٹور/لکٹیئر آن خصوصی خیال ساتوگال حاق تسلیم کرنٹ تے موجود وسائلاں مئی این مستحق لُکوٹور/لکٹیئر یا تسال زمی وار مانوش این پیش تھی امدادان درخواست رہ سہ لُکوٹوریں حالات تے تسیں حفاظات کروگ والہ یئ بوب یا دی مانوش این حالات سہ مناسبات ساتنش تہ زیاتاگ تے حولہ افزائی یقینی کرگ۔

۳۔ معزور لُکوٹوریں خصوصی ضرولات تسلیم گا موجودہ مضمونان دویم پیرا گرافان تحت داگال امداد کوناموں ممکن ہو تے با کئی معاوضاً ا اداکرگ تے این لُکوٹوریں یئ بوب یا تسیں حفاظات کروگ والہ دی مانس آن مالی وسائیل آن جائزہ گینگ۔ تے اسیں مقصد معزور لُکوٹوریں کیر تعلیم، تربیت، صحت این حفاظات، تے ٹوپ تھی آباد ہوگال انتظام، روزگاریں کیر تیاری تے سالاں موقعا

آن ایچہلہ حصول کُروگ تن تھی مکمل حدائی معاشرہ مئی اکونار تے آپانسہ تریقی آس سہ ای
لُکوٹور/لکٹیئیریں ثقافت او روحانی تریقی حاصل ہودہ۔

دفعہ ۲۴

۱۔ فریق اوطن لُکوٹوریں صحتیں سوئی مئی رین حاصل کُروگان معیار تے مرض آن ایلاج تے صحتان
دوبارہ حصول این سہولیات آن حاق تسلیم کُرن۔ فریق اوطن این جولانگ یقینی کُروگیں کیر
کوشیش کُروگ اوں کانہ لُکوٹور آمی صحتان ایلاجیں سہولت کھ پھشوگان حق ما محروم نہ ہوگ
تہ۔

۲۔ فریق اوطن این حقان مکمل نافز کُروگیں کیر کوشیش کُروگ تے خاص طودہ آمی تو آ داگال
حصولیں کیر مناسب قدام گینگ۔

(الف) سَجہ پیدا ہوگال لُکوٹور/لکٹیئیراں مرگ آن شرح مئی کمی کُروگ۔

(ب) تمام لُکوٹور کھ ضریلی مرضان امداد تے صحتیں حفاظات خصوصاً صحتیں بنیادی حفاظتیں
موجودگی یقینی کُروگ۔

(ج) بیلہ گار تے خوراکیں کمی تھی نکاگیں کیر تے بنیادی صحتیں حفاظتان پُعنش مئی شامل آسان،
موجود ہُنا تے ماحولان خراب ہوگ آن خطرہ نظر مئی سیتی مناسب کھ گان غلہ تے پوگان صفأ
او آن پھشاگ۔

(د) یو کھ لُکوٹور جاباگ ما بعد صحتیں حفاظات یقینی کُروگ۔

(ر) معاشران تمام طبقاً خصوصاً یی بوب تے لُکوٹور کھ اطلاع تے تعلیم آئی پھشوگ تی لُکوٹور
صحت تے ٹوکاناں بارا مئی بنیا دی ایلیمان استعمال مئی امداد چیچاں جھیر پوگان فائدا، صحتان
خیال ساتوگ تے ماحولیں صفائی تے حدیثاً مابچ ہوگ یقینی کُروگ۔

(س) مرض آن ایلاجیں کیر صحتیں حفاظات، یی بویں رہنمائی تے لُکوٹوریں کمی کُروگ (فیملی
پلاننگ) آن تعلیم تے خزم تے کھ تریقی داگ۔

۳۔ فرق اوطنیں پیش تھی لُکوٹوریں صحتاں بارامی تعصب ناک رویجی رسماں ختم کروگیں کیر مؤثر تے مناسیب قدام گنوگ۔

۴۔ فریق اوطان موجود مضمون می قبولال حقاں آگدی پُتہ مکمل حُصولیں کیر باری دُنایاں تعاون آں حوصلہ افزائی کروگ تے چٹراگ آں وعدہ کُرت۔ این حوالا سہ ترقی پزیر اوطن این ضرولت خاص طورده تانی زبین می ساتگ۔

دفعہ ۲۵

فریق اوطن این چھلاں لُکوٹور توم با اختیار اداراً آ رشوگ، حفاظات یا تسین جسمانی یا زبینی صحت این کیر حوالہ کیش۔ تے تاسکہ کُراں ایلاج تے تسان حوالاً سہ کروگان متعلق تمام دی حالاتان دما دما سہ جائزہ گنوگان متعلق حاق تسلیم کُرت۔

دفعہ ۲۶

۱۔ فریق اوطن ہار لُکوٹوران معاشرہ این حفاظات بیما آ سمان فائیدہ حاصل کروگان حاق تسلیم کُرت تے این حاق تانی قومی قانوناں مطابق مکمل حصول این کیر ضرولی قدام گنگ۔

۲۔ گاں با مناسیب ہی لُکوٹور تے تسان رشوگاں زمہ ومی وار مانوش این وسائیل تے حالات نظر می سیتی فاجدا پھساجنت تاس سرہ سرہ لُکوٹوران فائیدہ این کیر لُکوٹوریں پیش تھی یا تسین کیر دی کیش گاں بام تھی داگال درخاست آں مطابق دی کشکنا لُکوٹوران مفاد این کیر خیال کُرت۔

دفعہ ۲۷

۱۔ فریق اوطان ہار لُکوٹوریں جسمانی، زبینی، روحانی تے اخلاقی تے معاشرہ این ترقی این کیر ضرولی امر لنگاگاں حاق قبولنت۔

۲۔ بی بوب یا لُکوٹوران دی زمی وار مانوشیں این اولیں زمی ویری تھی اوں سہ تانی قابلیت تے معاشرہ این اہلیت آں مطابق لُکوٹوریں ترقی این کیر ضرولی اے مرعہ حالات حاصل کُرت۔

۳۔ فریق اوطان تانی قومی حالات تے آمدن آن موافق بی بوب تے لُکوٹوراں زمی وار دی مانوش کھ ساں حاق آن نافیز کُروگیں کیر امداد داگین غرض سہ مناسیب قدام گینگ تے ضرولتیں صورت مئی زاتی امداد تے امدادی پروگرام خصوصاً غلہ، کُچرتے شیٹ داگاں پروگرام شروع کُروگ۔

۴۔ فریق اوطان لُکوٹوریں بی بوب یا تسیں مالی زمی ویری گینوگاں مانوش سہ تتھی اوطان یا دی کیں اوطان مئی ہوشات تہ، ما لُکوٹوراں رشوگیں کیر مالی آمدن آن وصولیں کیر تمام مناسیب قدام گینگ۔ خاص طور دہ لکھ لُکوٹوریں مالی زمی ویری گینوگاں مانوش لُکوٹوریں اوطان باگ رہ دی اوطان آس فریق اوطان باری دُنایاں اقرار ناما مئی شامل ہوگاں اَمال کھ ترقی دُگ۔ یا ایچھلاں معاہدان کُروگ سہ دی پا مناسیب انتظام کُروگ۔

دفعہ ۲۸

۱۔ فریق اوطان لُکوٹوراں تعلیمان حاق قبولنت تے این حقان سامسو سامسو حاصل کُروگ تے سوئے این کیر اچھلاں موقاً داگیں کیر خاص طودہ تو آ داگال قدام گینگ۔

۱۔ اولان تعلیم لازمی گرا تسان سوئے کیر مفت پھشاگ۔

ب۔ دویم تعلیمان مختلف قسم تن مئی عام تے بُنران تعلیمیں حوصلہ افزائی، ترقی بار آ لُکوٹوراں این تعلیمان پھشوگ تے میلا ہوگ تے مفت تعلیم پویاناگ تے ضرولتیں صورت مئی مالی مدداں داگیں کیر ضرولی قدام گینگ۔

ج۔ بار مناسیب طریقہ دہ سوئے کیر قابلیت آن بنیاد دہ اوچات تعلیم آئی پھشوگ ممکن کُروگ۔

د۔ تعلیم تے کاروباراں معلومات تے پُن پشاگ تمام لُکوٹور کھ پھشاگ تے تاسائے پھشوگ ممکن کُروگ۔

ر۔ اسکولونہ مئی باقاعدہ حاضری این حوصلہ افزائی کُروگ تے لُکوٹوراں تعلیم مکمل کُروگ ما پھرمال اسکول چھوروگ آن شرح کم کُروگا قدام گینگ۔

۲۔ فریقِ اوطنِ اسکول میں نظر، وضبطِ آن استعمال لکھنوراں انسانی وقاراں خیالِ سیتی تے موجودہ اجتماعِ آن مطابق یقینی گروگیں کیر تمام مناسیب قدام گنوگ۔

۳۔ فریقِ اوطنِ تعلیمانِ مطالقِ خاصِ طورده تمام دُنائے تھی جہالات تے آن پڑ خلکاں ختم گروگیں کیر تے سینسی، ہنراں تے نامِ تعلیمانِ طریقہ این حوصلہ افزائی گروگ، تے تاس چٹہ راگ۔ این سلسلہ میں ترقی یافتہ اوطنِ خاصِ طورده خیالِ ساتگ۔

دفعہ ۲۹

۱۔ فریقِ اوطنِ اتفاقِ گرنٹ اوں لکھنوریں تعلیم این مقصد این ہوگ۔

الف۔ لکھنوریں قابیلات، زبانی طاقت تے اوجدیں قابیلاتِ آئی چٹار ہوگ۔

ب۔ انساناں حاق تے بنیادی آزیدی تے اقوامِ متحدہ آن منشور میں چٹال اوصولان احترام میں اضافہ گروگ۔

ج۔ لکھنوریں بی بوب تسیں ثقافات، جب، قدر تے تھی اوطنیں قدر تانہ لکھنور بئیش تے تھی اوطنِ لکھنوریں پیدائشِ آس۔ تے تھی تہزیباں احترامِ آس سہ لکھنور/لکھنوریں پیدائشِ آن باگِ آس تے تہزیباں احترامِ سہ لکھنور/لکھنوریں تانی تہزیبِ ماں جُدا آس آن احترام تے چٹراگ۔

د۔ ہار لکھنور کہ آزاد معاشرہ میں جانوگ، امن تے برداشت، جنسی مساوات، تمام خلکاں نسلان، قومی تے مذہبی گروپونہ تے مقیمی خلک سہ دیستی دہ جزبا سہ زمی دیری سہ امر لنگاگیں قابیل گروگ۔

ر۔ قدرتی ماحولان ترقی این کیر احترامِ آن زیہ تاگ۔

۳۔ موجودہ مضمون یا مضمون ۲۸ آن کانہ حصہ آن کئی ایچھلیں مطالب نہ گروگ تن دہ ایچھلان مانوش یا اداران آزیدی میں مداخلت ہوئیش تہ سہ تعلیمی اداران چاگ تے رہنمائی گرنش پرہ شرط اینوں موجودہ مضمونان پیراگراف میں بیان کُراں اوصولان تے ضرولتان تابع آس تسان مطابق این ادارہ کم ماکم تعلیمانِ معیار پورہ گروگ کاں حکومت تجویز گروگ تہ۔

دفعہ ۳۰

ایچھلیں حکومت تاتہ قومی، مذہبی یا جیبیں، اقلیتیں یا مقامی ایچھلیں خلک موجود آس، ا لکوٹور سہ این چھلا اقلیت یا گروپ سہ تعلق ساتوگاں دی فرقا می تانی ثقافت رہ امال کروگ، تے سہ تانی مزاہب قبولوگ تے تن رہ امال کروگ یا تانی جب استعمال کروگاں حق ما محروم نہ کر جگ۔

دفعہ ۳۱

فریق اوطن لکوٹوراں آرام تے سکون حاصل کروگ، نٹوں تے گروگ سہ لکوٹوریں امر سہ مناسب آس، می حصہ گنوگ تے آزیدی سہ تانی ثقافتیں امر تے بئریں لنگاگاں حاق قبولنت۔

۲۔ فریق اوطن لکوٹوریں ثقافتیں تے کاریگری این زندگی می حصہ گینوگاں حاق تسلیم کنت تے تاس کہ ترقی دیانت تے این سلسلا می ثقافتاں، کاریگری آں، سالان تے آرامان مناسب تے مساوی موقعا پیدا کروگیں حوصلہ افزائی کرگ۔

دفعہ ۳۲

۱۔ فریق اوطن لکوٹوریں مالی بیقاعیدگی یا دی ایچھلان کارونہ کروگیں حفاظتاں حاق تسلیم کنت کاں لکوٹوریں کیر نقصان پھنانش تہ یا تن دہ لکوٹوراں تعلیم می مداخلت پیدا ہوئیش یا کوٹوریں صحت، جسمانی، زبانی، روحانی، اخلاقی معاشرہ این ترقی این کیر نقصانده آس۔

۲۔ فریق اوطن موجودہ مضموناں نافزکروگ یقینی کروگیں کیر قانونی، انتظامی، معاشرتی تے تعلیمی قدام گنگ۔ این مقصداں حصول کروگیں کیر تے دی باری دُنایاں معاہداں آں متعلق دفعات آں خیال سیتی فریق اوطن خاص طورده

الف۔ نوکری این کیر اجازات کم ما کم امران حد مُقرر کرگ۔

ب۔ نوکری آں کاریں حالات تے کاراں وخ مقرر کرگ۔

ج۔ موجودہ مضموناں مؤثر نافیز کروگ یقینی کروگیں کیر مناسب سزا داگاں یا دی پابندی شاگیں کیر قانون چاگ۔

دفعہ ۳۳۔

فریقِ اوطن لُکوٹور نشہ تے زمین رہ اثار کُروگ والہ شی آں ناجائز استعمالیں حفاظت کھیکے باری دنیاں قانون می تسیں وضاحت کیت تے ایچھلاں شی آں چاگ تے اباگ تھی دی باگ ناگ رہ لُکوٹوران استعمال کُروگ ما رٹوگیں کیر مناسب قدام گینگ تن می قانونی، معاشراں تے تعلیمان قدام شامل تھو۔

دفعہ ۳۴۔

فریقِ اوطن تمام قسمیں زبردستی دہ میلاہوگیں حفاظت کُروگ وعدہ کُروگ۔ این مقصدا حاصل کُروگیں کیر فریقِ اوطن خاص طور دہ تمام قومی دوی پیش تھی تے ملی آک ہو قدام گی زبردستی دہ میلا ہوگاں تو آ داگال قدام گینگ۔

الف۔ لُکوٹور زورہ جُھوا کانه غیر قانونی طور دہ باعزتی کُروگ۔

ب۔ لُکوٹوران لال کارونہ کُروگ یا دی غیر قانونی بد کاری آں امل می استعمال کُروگ۔

ج۔ فحاشی آں کارونہ تے تسان بارامی استعمال می گیاگاں خیزونہ می لُکوٹوران ما حاصل کُروگ۔

دفعہ ۳۵

فریقِ اوطن لُکوٹوران ڈاباگ یا دی کہ مقصدیں کیر یا کیشکہ شکل می (لُکوٹوران غیر قانونی) بن پھر کہ بچوگ ما رٹوگیں کیر مناسب وقومی۔ دوی بام تھی تے لی پیش تھی قدام گینگ۔

دفعہ ۳۶

فریقِ اوطن دی تمام شکل می لے کوٹوران بد سلوکی آں لُکوٹوران فائداں کینہ آں پیش تھی خلاف آس تسان خلاف حفاظت کُروگ۔

دفعہ ۳۷

فریقِ اوطن اُمی جولاک یقینی کُروگ اوں

الف۔ کانا لکوٹور کہ تکلیف یا دی ظلم، غیر انسانی یا تسین توحین آمیز سلوک یا سزا نہ دگ۔ جرم می شامل آجا کال ما کم امران مانوج کہ نہ مرگاں سزا دگ، نہ تمام امریں کیر قاد کرگ تن می چھوراگان کبی امکان نہ آس تہ۔

ب۔ گانہ لکوٹور تسین ازیدی ما غیر قانونی یا آپیش تھی محروم نہ کرگ۔ لکوٹور گرفتاری، بن کرگ یا قاد قانونان مطابق تے آخری حرباں طورده تے مناسیب طورده کم ما کم وخیں کیر ہوگ۔

ج۔ بار لکوٹور تاس ازیدی ما محروم کیش تاس سہ انسانان وقار زبین می سیتی انسانیتاں سلوک کردہ تے تن می تنھی لکوٹور / لکثیریں این امران مانوش این ضرولتاں خیال سات ده۔ خاص طوده ازیدی ما محروم لکوٹور گین امران مانوش ما جدا سات ده حال اینوں ایچہلہ کرگ لکوٹوریں بہترین مفاد می نہ ہوگ۔ تے تاسکہ تسین خاندان سہ خط و کتابت تے ملاقاتان زریعا ده رابطہ ساتوگان غیر معمولی حالات ماسوا حاق حاصل ہوگ۔

د۔ ازیدی تھی محروم کراں لکوٹوران قانونی تے دی مناسیب امدادائے فوراً تے شردہ پھشوگان حاق حاصل ہوگ۔ آس سہ سمان ازیدی ما محروم کراں قانونی حیثیات کیش کین ادالات یا دی مجاز، آزاد تے غیر جانبدار ادارا می چیلنج کرگان تے ایچہلاں امال (ازیدی تھی محروم) شردہ فیصلہ کرگان حاق حاصل تھو۔

دفعہ ۳۸

۱۔ فریق اوطن باری دُنایاں انسانی مدداں قانونان تسان اوم(اوطن) ره این چہلاں اوصیلیں جاریں صورت می لاگو ہوئیں کین لکوٹوران بارا می تعلق ساتینش تہ۔ تسان آپینہ احترام کرگان تے تسان احترام کرگ یقینی کرگان وعدہ کرنت۔

۲۔ فریق اوطن این جولاک یقینی کرگیں کیر تمام ممکن قدام گنگ اوں کال مانوش این امر ایتھائے پانجا کال نہ بیش تہ سہ جار می آپینہ حصہ نہ گنگ۔

۳۔ فریقِ اوطنِ تانی باوصلہ فوجِ می ایچھلاں مانوش بھر تی کُروگ ما اپان ساتگ تَسوں اُمر پانجاکال ما کَم آس تے ایچھلاں مانوش اوں تَسوں اُمر پانجا کال بیش پَرہ تَسوں اُمر اُچاکال ما کَم آس، فریقِ اوطنِ ایچھلاں مانوش بھرتی کُروگیں کوشیش کُروگ تن ماک کَسیں اُمر زیات آس۔

۴۔ باری دُنایاں ہمدردی آں قانون آں مطابق توبیک این جَاریں صورتِ می خَاریں آبیڈی این حفاظتِاں مطابق فریقِ اوطنِ توبیک این جَاراں نتیجا می متاثر ہوگال لُکوٹوریں حفاظتِاں تے ساتوگ یقینی کُروگیں کیر تمام ممکن قدام گینگ۔

دفعہ ۳۹

فریقِ اوطنِ ایچھلاں لُکوٹورِاں توں نظر انداز کیش تہ تسیں بے عزتی کیش تہ، لال سلوک کیش دیش یا کیش کہ ظلم یا غیر انسانی سلوک یا سزا یا دی کیشکہ ظلم کیش تہ تسان نفسیاتی، جسمانی، صحتیں بحالی تے معاشرہ سہ برابر کُروگیں کیر تمام ممکن گدام گینگ۔ این چھلیں بحالی تے معاشرہ سہ اچھلہ کُروگ این چھلاں ماحولِ می پکار اوں لُکوٹوراں وقار، عزت، نفس تے صحت بحال ہوگ تہ۔

دفعہ ۴۰

۱۔ فریقِ اوطنِ بار ایچھلاں لُکوٹورِاں اوں تاس رہ غاپہ الزام سناشوں یا تاس رہ الزام آس تسان حکومتان قانونِ می خلاف ورزی تسلیم کُریل آس اوں آس سہ ایچھلاں سلوک کُروگ کاں لُکوٹوراں تانی وقار تے قدر ان احساس آں چٹہ راگ سہ مطابقت سائنش سہ لُکوٹوراں انسانی حقوق تے دی آں بنیادی ازیدی آں احترام دی پا مضبوط کُرنش تے تن می لُکوٹوریں اُمر تے لُکوٹوراں معاشرہ می اُ تعمیراتی کردار ادا کُروگیں ضرورتان چٹراگاں خیال ساتوش تہ۔

۲۔ این مقصدان حصول تے باری دُنایاں معاہدان متعلق دفعہ آں خیال سیتی فریقِ اوطنِ خاص طورده این یقینی کُروگ اوں

الف۔ کانه لُکوٹور ره ايس وجاده سرکيري قانون پهوٹاگان الزام، الزام شاگ نه تاس قبولگ او ان ايجهلان اَمال کيت يا نه کيت کا ايس وخ سَه اوطنان يا باری دُنایاں قانون مئ منع نه آش پَره تسيں مداد کيت۔

ب۔ بار لُکوٹور تاس ره سر کيري قانون پهوٹاگان الزام شاش تاس که کم از کم تو ا داگیل ضمانات حاصل ہوگ۔

۱۔ تتھی وخائے باگنا تصور کَرگ کيتھائے قانونان مطابق تاس مُجرم ثابت نه کيت ته۔

۲۔ ايس بيرے / پُو فوراً تاس ره شوگال الزام ما شيد کَرگ۔ ترے لَکھ منا سيب آش ترے تسال/ تسيں قانونی زمی وار يا يئ او بوبان زريعه ده تتھی الزامات ما شيد کَرگ ترے صفائ ايس تياری ترے پیش کَروگين کير مناسب قانونی يا دی امداد دَگ۔

۳۔ بار چير کَروگه مسله آ آزاد ترے غير جانب دار يا ادالتيان زريعه ده قانونان مطابق ا منصف طورده ادالتي کاروائ آ زريعه ده مقرر، قانونی يا دی مدداں گارين موجودگی مئ پرہ شرط اينوں لُکوٹورين بهترين مُفاد مئ آش۔ خاص طورده لُکوٹورين اُمر ترے لُکوٹورين حالات نظر مئ سیتی تسيں يئ بوب يا قانونی زمی وارين موجودگی مئ کاروائ ہوگ۔

۴۔ جَرماں يا شایدي آں دا که مجبور نه کَرگ۔ مخالف شایدان ره جَره کَرگ يا کيش ايس پُو/ بيرے ايس پیش تهی شایدان ره پوره پوره جَره کَرگ۔

۵۔ لَکھ حکومتان قانون پُهوٹاگ ترے تن ره غور کَرگ تھو کو ايس فيصله ترے تسال نتيجا مئ گِنال قدام آں خلاف قانونان مطابق تاس ماں اوچات مجاز، آزاد ترے غير جانبدار ادارا يا ادالت آں اداران زريعه ده نظر ثاني کَرگ۔

۶۔ لُکوٹور لکه اَنِيج جب نه جانس يا پو نه بوانس تھو کو تاس که مفت ترجمانين مداد دَگ۔

۷۔ ايس کاروائ آں تمام مرحلا مئ ايس پُو/ بيرے ايس ذاتی اُمران حقان احترام کَرگ۔

۳۔ فریق اوطن ایچھلاں قانون، چاگیں کیر زمی وار ادارا تے این چھلاں ادارا چاگ اوں تُم این چھلاں لُکوٹوراں متعلق آس تن رہ حُکومتان قانون پُھوٹاگھاں الزام شاش تاس الزام قبولوش تے خاص طورده

الف۔ کَم ما کَم امران تعین تن تھی کَم امران لُکوٹوران بارامی فرض کَر اوں سہ حکومتان قانون پُھوٹاگان اہل نہ آس۔

ب۔ گانہ با مو سود مند آس ایچھلاں لُکوٹوران بارا می این چھلاں طریقاً تانی کَرگ اوں ادالتان آسره نہ کَرگ بشرط اینوں آن می انسانی حقوق تے قانونی حفاظتان مکمل احترام کَرگ۔

۴۔ مختلف قسیمان انتظامات لکھ رشوگ، پُن پشاک تے نگرانی ان حُکم، مشورہ، اصلاح کَروگان وخ، رشوگ تے بُب کَروگیں کیر کشکاس کھ حوالہ کَروگ، تعلیم تے بُنریں تربیت آن پروگرام تے اداراں پیش تھی بُب کَروگ گان متبادل زریعا برابر کَرگ این نیں کیر اوں لُکوٹور سہ این چھلاں سُلوک یقینی کَرگ اوں سہ آسون رینیریں کیر مناسب تے آسون حالات تے جرم دوی سہ مناسب آس تہ۔

دفعہ ۴۱

موجودہ اجتماع می شامل کانا شئی گاناں ایچھلیں سہولت متاثر نہ کَرگ کاں لُکوٹورا حاق آں حُصولیں کیر مزید فائدہ مند آس تے سہ تو آ داگال بودہ۔

الف۔ فریق اوطنان قانون یا

ب۔ این اوطنیں کیر نافز کَرال باری دُنایاں قانون

دویام حصہ

دفعہ ۴۲

فریقِ اوطنِ وعدہ کُرنٔ اوں توں این اجتماعِ آن اوصولِ تے دفعاتِ سرگمِ زریعہِ آن زریعِ دہ گانِ
پیمانادہ لُکوٹور تے گانِ دوئی کھہ اچھلہ رانِ جوڑہ پویانائ۔

دفعہ ۳۳

۱۔ موجودہ اجتماعِ آن مطابق فریقِ اوطنِ این پیش تھی این زمی ویری آن حُصولِ می کروگیں پیش
رفتِ آن جائزہ گینوگیں کیر کانِ ناں اومہ وعدہ کیت تہ لُکوٹوراں حقینِ کیر ا کمیٹی چاگ سہ اُمی
کارونہ کھوم کھ پھساگ کانِ ایما دیت تہ۔

۲۔ این کمیٹی گینِ اخلاقی حیثیاتِ تے این اجتماعِ می شاملِ شُعباً می قابلیتیاں حاملِ دَش ماہرینِ رہ
مشمتملِ ہوگ اُمی ممراناں انتخابِ فریقِ اوطنِ تانی اوطنِ تھی کُرگ۔ اُن می مساوی تے علاقہِ آن
تقسیمِ سَرہ سَرہ اوچاتِ اوچاتِ قانوناں پا خیالِ ساتگ۔

۳۔ ممبراناں جوشوگِ فریقِ اوطنِاں بامِ تھی مقررِ کُرالِ مانوچِ این لسٹِ می بیلینگالِ ووٹاں زریعہِ دہ
کُرگ۔ بارِ اوطنِاں فریقِ تانی اوطنِاں مانوچِ می اُک مقررِ کُرباں۔

۴۔ کمیٹیِ آن اوالاں جوشوگِ موجودہ اجتماعِ آن نافزِ ہوگ ما شوئے ماں می کُرگ تے تاسِ ماپُتِ
بارِ دوئے کالہ پُتِ این کمیٹیِ این کیرِ اووٹِ کُرگ۔ بارِ اووٹِ ما کَم از کَم چوئے ما ا پھر مالِ اقوامِ
متحدہِ آن جنرلِ سیکریٹریِ تمامِ اوطنِاں فریقِ کھہ خاطرِ چُٹراگِ تنِ می سہ توں دوئی ماہِ می تانی مقررِ
کُروگیں دعواتِ دگِ پُتائے سیکریٹریِ جنرلِ ایچھلہ مقررِ کُرالِ مانوچِ آن حروفِ تہجیِ آن بنیادِ دہ ا
لسٹِ تیارِ کُرگ تنِ می فریقِ اوطنِ آن مُکامکِ تسوں مقررِ کُرالِ مانوچِ آن نامِ چُٹرالِ ہوگ تے تاسِ (جنرلِ
سیکریٹری) موجودہ اجتماعِ آن فریقِ اوطنِ کُرگ۔

۵۔ اووٹاں مقررِ کُروگ جنرلِ سیکریٹریِ این پیش تھی دیاگالِ اقوامِ متحدہِ آن بیڈ کواٹرِ می فریقِ
اوطنِاں اجلاسِ می ہوگ۔ تسانِ تیدادِ دوڈا فریقِ اوطنِ رہ مشتملِ ہوگ۔ کمیٹیِ می دو مانوچِ مقررِ
ہوگ توں سوئے ما زیاتِ اووٹِ تے موجود تے اووٹِ داگِ والہ فریقِ اوطنِ آن متعلقِ اکثریتِ حاصلِ
کُرگ۔

۶۔ کمیٹی آن ممبران معیاد چوئے کالیں کیر ہوگ بشرط اینوں اوم دوبارہ مقرر کیر تہ۔ آوالاں اووٹ می مقرر کُراں پُنج ممبران اووٹاں وخ دوئے کالان پورہ ہوگہ پُت ختم ہوگ۔ اووالاں اووٹہ پُت امی پُنج ممبران نام کمیٹی آن چیر مین مقرر کُراگ۔

۷۔ لکھ کمیٹی آن کہ میمار وفات ہو یا استفعی داشت یا ایلان کُرت اوں کیچا و جادہ سہ (ایس / میش) کمیٹی این زمی ویری پورہ کُروگاں قایل نانت تھو کو (این صورت می) فریق اوطن تانی اوطنان آ دی باشندہ مقرر کُراگ۔ سہ اووٹاں باقی وخ آن پورہ ہوگائے این زمی ویری گنگ۔

۸۔ کمیٹی تان تانی قانون اپنہ مقرر کُراگ۔

۹۔ کمیٹی تانی افسران دوئے کالیں کیر مقرر کُراگ۔

۱۰۔ کمیٹی آن اجلاس عام طورہ اقوام متحدہ آن بیڈ کواٹر (مرکزی دفتر) یا کائ ناں مناسب باگ آس کاں کمیٹی مقرر کُراگ تن می ہوگ۔ عام حالات می کمیٹی کال می آ دیر اجلاس مقرر کُراگ۔ کمیٹی آن اجلاس آن وخاں مقرر تے دوبارہ جائزہ لکھ ضرولی ہو تے موجودہ اجتماع آن فریق اوطن آن اجلاس می کُراگ شرط اینوں جنرل اسمبلی این حُکم این منظوری دیت تہ۔

۱۱۔ اقوام متحدہ آن جنرل سیکریٹری موجودہ اجتماع آن مطابق چاگیل این کمیٹی کہ داگیل زمی ویری ران جوڑہ کُروگیں کیر ضرولی نوکُراں تے سہولت دگ۔

۱۲۔ موجودہ اجتماع آن متعلق چاگیل این کمیٹی آن ممبران جنرل اسمبلی این منظوری دہ ایچھلاں شرطونہ (نوکُری) تسان جنرل اسمبلی فیصلہ کُراگ داگان (معاوضہ) فیصلہ اقوام متحدہ آن زیرعادہ گنگ۔

دفعہ ۳۳۔

۱۔ فریق اوطن وعدہ کُرنٹھوں اوم امی کارونہ آن بارامی تانی رپوٹ اقوام میحدہ آن جنرل سیکریٹری آن زیرعادہ کمیٹی کہ پیش کُراگ کائ تومہ این اجتماع می قبولوت تہ حا ق تے امی حق رہ امال کُروگیں کیر تے اسوں حقان گنوگیں کیر کُراں قدام گنوگیں کیر شید کُراگ۔

الف۔ متعلقہ فریقِ اوطنِ مئِ اجتماعِ آنِ نافيزِ كُروگانِ اَمالِ بوگانِ دوئِ كَالِ مئِ

ب) آسِ ماِ پُتِ بارِ پُنجِ كالهِ پُتِ

۲۔ موجوده مضمونانِ مطابقِ پيشِ كُرالِ رپوٽونہِ مئِ (فریقِ اوطنِ) اَمیِ شئِ ترےِ مشكلاتِ لكَّه كُنا آشِ ته تسيں نشاندييِ كُركِ كاں موجوده اجتماعِ آنِ مطابقِ مقررِ كُريلِ زميِ ويريِ صحيِ طريقيًا ده كُرتِ، رپوٽِ مئِ متعلقہ اوطنِ مئِ اجتماعِ آنِ باراِ مئِ كافيِ معلوماتِ پا شاملِ بوگ۔

۳۔ اَ ايجھلينِ فریقِ اوطنِ اوں سَه كَميٽيِ كَه اَ مڪملِ اولانِ رپوٽِ ديشِ ته تاسِ موجوده مضمونِ آنِ الفِ پيراِ گرافانِ متعلقِ داگالِ پتائےِ رپوٽِ مئِ پهرمالِ رپوٽِ مئِ پهر مالِ داگالِ دوبارهِ داگينِ ضرولاتِ نات۔

۴۔ كميٽيِ فریقِ اوطنِ ما اجتماعِ آنِ نافزِ كُروگانِ بارامیِ ديِ معلوماتِ (حاصيلِ كُروگانِ) آنِ درخواستِ كُربان۔

۵۔ كميٽيِ جنرلِ اسمبليِ كَه معاشراں ترےِ عواميِ كونسِلِ بارِ دوئِ كَالِه پُتِ تانيِ كَارونہِ آنِ باراِ مئِ پيشِ كُركِ۔

۶۔ فریقِ اوطنِ تانيِ گانِ سَطَا ده تانيِ رپوٽِ دَگ۔

دفعہ ۳۵

اينِ اجتماعِ آنِ نافزِ كُروگِ ترےِ اينِ اجتماعِ آنِ زريعا ده يِگانِ شعباً مئِ باريِ دُنايانِ تعاونينِ حوصلہ افزائِ اينِ كيرِ (تو اَ داگالِ قدامِ كِنِگ)

الف۔ كاروباريِ ادارا، اقوامِ متحده آنِ لُكوٽوراں فنڊُ ترےِ اقوامِ متحده آنِ ديِ ادارا كَه اينِ حاقِ حاصيلِ تھو اوں سَه موجوده اجتماعِ آنِ ايجھلاںِ دفعاً آنِ نافزِ كُروگِ ره غورِ كُروگِ والہ اجلاسِ مئِ شريكِ بوگِ كاں تسوں اختيارِ مئِ آشِ ته۔ كميٽيِ كاروباريِ ادارا، اقوامِ متحده آنِ لُكوٽوراں فنڊُ ترےِ ديِ

مجاز اداراً کہ، لکہ ضرولی خیال کیر تے تسوں متعلقہ اختیار می یاگال شعبا می اجتماع آن نافیز
گروگان سلسلا می جانیل رایہ داگیں کیر دعوات داباں۔

ب۔ کمیٹی لکہ مناسب جانوشیت تے فریق اوطنیں پیش تھی مناسب ہنراں مشورہ یا امدادیں کیر
حصول ہوگال درخواست، یا ضرولتاں پشاگ کمیٹی آن تجویز سہ لکہ کوم این درخواست رہ یا
پشاگدہ ، ہنراں اداراً، اقوام متحدہ آن لکوٹوراں فنڈ تے دی اختیاراں اداراً کہ لاڑاباں۔

ج۔ کمیٹی جنرل اسمبلی کہ جنرل سیکریٹری سہ درخواست گروگیں سفاراش کر باں اوں سہ (کمیٹی)
این پیش تھی لوکوٹوراں حقان مطالب خصوصی مسئلاں بارا می معلومات کراگ۔

د۔ کمیٹی موجودہ اجتماع آن مضمون ۴۴ تے ۴۵ آن مطابق حصول ہوگال معلومات آن بنیاد دہ
تجویز تے عمومی سفاراش تیار کر باں۔ این چھلیں تجویز تے عمومی سفاراش گانہ متعلقہ فریق اوطن
کہ لاڑاباں تے فریق اوطن آن خیالات لکہ کنا آس تاس سہ جنرل اسمبلی کہ لاڑا باں۔

ٹی حصہ

دفعہ ۴۶

موجودہ اجتماع تمام اوطنان دستخط این کیر موجود ہوگ۔

دفعہ ۴۷

موجودہ اجتماع آن قبولوگ ضرولی تھو۔ قبولوگ این کیر قانونی قاغزات اقوام متحدہ آن سیکریٹری
جنرل کہ جمع گروکہ چوگ۔

دفعہ ۴۸

موجودہ اجتماع کینا اوطن شامل گروکہ تیار ہوگ۔ شامل ہوگیں کیر قانونی قاغزات اقوام متحدہ آن
جنرل سیکریٹری کہ لاڑاگ۔

دفعہ ۴۹

۱۔ موجودہ اجتماع اقوام متحدہ آن سیکریٹری جنرل کے شامل ہوگا بیشام قانونی قاغزات جمع کروگا تاریخ ما پُت دُشو بیش دوسہ پُت تن رہ اَمال ہوگ۔

۲۔ بار اوطان گاں این اجتماع قبولنش یا آس مئ شامل ہوانش تسان بام تھی اوطان قبولوگ یا شامل کروگاں قانونی قاغزات جمع کروگاں تاریخ ما باد این اجتماع رہ اَمال ہوگ۔

دفعہ ۵۰

۱۔ کانہ فریق اوطان تر میمیں رایہ دابان تے این اقوام متحدہ آن جنرل سیکریٹری کہ لاڑا بان سیکریٹری جنرل تھی ترمیم فریق اوطان کے این درخواست سہ لاڑاگ اوں آیا سہ این تجویز رہ غور کروگا تے تاس رہ اوٹ داگیں کیر فریق اوطان اجلاس دیانت کو نہ۔ این چہلہ خط، کتابتاں چوئے ماہ مئ کم از کم ٹی حصہ فریق اوطان ایچہلان کانفرنس آن کوشیش کُرت تھو کو سیکریٹری جنرل اقوام متحدہ آن زریعادہ این کانفرنس آن انتظام کرگ۔ کینہ ترمیم کھیکی کانفرنس مئ موجود تے اوٹ داگ والہ اوطان این اکثریتہ منظور کیر تے تاس جنرل اسمبلی مئ منظوری این کیر پیش کرگ۔

۲۔ ایچہلیں تر میم سہ موجودہ مضموناں پیراگراف (۱) آن مطابق منظور کیش اقوام متحدہ این جنرل اسمبلی آن منظوری تے دوچند فریق اوطان این پیش قبولوگہ پُت نافیز ہوگ۔

۳۔ کیں ترمیم نافیز ہی تے (تسیں پابندی) تھی تمام فریق اوطان رہ لازیم ہوگ کن آس تسلیم کیش۔ دی فریق اوطان موجودہ اجتماع آن دفعا تے کینا میچیک ترمیم کیں تومہ قبولیش آن پابند ہوگ۔

دفعہ ۵۱

۱۔ اقوام متحدہ آن سیکریٹری جنرل تسلیم یا قبولوگاں موقعا رہ مختلف اوطانیں پیش تھی شاک وصول کرگ تھو کو تمام اوطان کہ لاڑاگ

۲۔ این چہلیں شک اوں سہ موجودہ اجتماع این مقصد تے ہدف سہ برابر نہ آس تسان پیش کروگیں اجازات نہ ہوگ۔

۳۔ شاک کانہ ٹیمہ اقوام متحدہ آن سیکیٹری جنرل آن نام ده این مقصد ده لاژاگال ا نوٹس آن زریعاده واپس گنباں۔ سہ (سیکیٹری جنرل) تسان حوالاً سہ تمام اوطن شید کراگ۔ ایچھلان نوٹس سیکیٹری جنرل کہ وصول ہوگا تاریخ تھی حساب ہوگ۔

دفعہ ۵۲

ا فریق اوطن موجودہ اجتماع اقوام متحدہ آن سیکیٹری جنرل کہ چٹوگین کیر ا نوٹس آن زریعا ده مسترد کرباں۔ ایچھله سیکیتری جنرل کہ نوٹس اوصول ہوگا تاریخاں ا کالہ پُت مؤثر ہوگ۔

دفعہ ۵۳

اقوام متحدہ آن سیکتری جنرل موجودہ اجتماع آن امانت والہ ہوگ۔

دفعہ ۵۴

موجودہ اجتماع آن اصل آن رکاٹ تن می عربی، چینی، انگریزی، روسی ترے ہسپانوی می چُنڑال تُھو اقوام متحدہ آن سیکیٹری جنرل کے جمع کراگ، دستخط کراں نمائندا گان آسان متعلق حکومتہ مقرر کیت توم کہ اختیار دیت تومہ شویدانیں موجودگی می موجودہ اجتماع رہ دستخط کیت۔